

FIGYELŐ

Borsa Gedeon köszöntése. A *Magyar Könyvszemle* szerkesztőbizottsága és munkatársai nevében 80. születésnapja alkalmából köszöntjük Borsa Gedeont, akinek neve ma már nem csak a hazai könyvtáros- és könyvtörténész társadalomban, hanem a nemzetközi tudományosságban is jól ismert. Több mint fél évszázados pályájának időszaka nem volt kényeztető annak számára, aki a magyar művelődéstörténet egyik legmostohábban kezelt tudományágát, a magyar könyv történetének kutatását és korszerű bibliográfiai feltárását tűzte ki céljául. Igaz, voltak e téren nagy elődök, és az is tény, hogy az egyetemi könyvtárosképzés megindulásával némileg előtérbe került a könyvtörténet és a nemzeti bibliográfia ügye, de mindez keveseket sarkallt olyan méretű és színvonalú vállalkozásra, mint amit Borsa Gedeon megindított. Ő dacolni tudott azokkal a különböző irányokból érkező ellenszerekkel, amelyeket sokáig a politikai viszonyok, majd az anyagi nehézségek, de mindenekelőtt az értetlenség gerjesztett, hol egy időben, hol pedig egymást váltogatva. És ez az értetlenség sokáig a tudományos életünket is jellemezte, bár igaz, hogy leghamarább mégis az akadémia irányítói ismerték fel munkássága jelentőségét. Ezt tükrözte az 1972-ben elnyert Akadémiai Díj, és az 1989-ben megszerzett akadémiai doktori fokozat, amelyet érdemei elismeréseképpen nyert el. Közben ugyanis megjelentek már nagy vállalkozásának, a teljes régi magyar könyvvállományt magába foglaló retrospektív nemzeti bibliográfia első eredményei: a *Régi Magyar Nyomtatványok* első két kötete, amely 1635-ig tárta fel a magyar könyvtermést. E kötetek nemcsak alaposan kiegészítették az előző feldolgozásokat, hanem korszerű eszközökkel szinte a könyvek egész történetének és irodalmának az összegezését is adták. E művek nagyon kedvező és elismerő nemzetközi visszhangot keltettek. Azóta megjelent a sorozat harmadik kötete is, amelynek munkálatait még ő irányította, de a kötet szerkesztését már a tanítványok végezték. Mert – és ebben is példamutató volt a tevékenysége – munkatársaiból, tanítványaiból sikerült kinevelnie a Széchényi Könyvtárban egy olyan gárdát, amelynek tagjai maguk is kiemelkedő bibliográfiai és könyvtörténeti munkássággal rendelkeznek. Ők is, miként mesterük, a bibliográfiai tevékenység mellett beható kutatásokat végeztek a magyar nyomdászat és könyvtörténet területén, és jelentős eredményeket értek el. Jellemző Borsa Gedeon példamutató tudományos munkásságának és publikációinak méreteire, hogy az 1996–2000 között tanítványai által megjelentetett könyvtörténeti írásai négy kötetet tölthettek meg. Színvonalukra pedig jellemző hogy a magyar nyomda- könyv- és általában művelődéstörténet számos területén nyújtott adatokkal alátámasztott új eredményeket, amelyek más tudományágak számára is fontosak voltak.

Eredményekben gazdag munkássága szerencsére ma is folytatódik, külföldi és hazai folyóiratok, így a *Magyar Könyvszemle* is, amelynek hosszú ideig aktív szerkesztőbizottsági tagja volt, folyamatosan közlik új cikkeit, kritikáit. Reméljük, hogy Borsa Gedeon írásaival még sokáig meg fogja tisztelni lapunkat és kutatási eredményeivel tovább gazdagítja tudományágunkat.

KÓKAY GYÖRGY